

Meneroka Kuasa Transformatif Naratif: Pendekatan Naratif untuk Memahami Pengalaman Pelancongan Berasaskan Komuniti

(Exploring the Transformative Power of Narrative: A Narrative Approach to Understanding Community-Based Tourism Experiences)

Noni Lela Hayati Ayob^{1*}, Zuraida Yaacob¹

¹ Jabatan Pelancongan dan Hospitaliti, Politeknik Merlimau Melaka, Merlimau, Malaysia

*Corresponding Author: noni@pmm.edu.my

Received: 15 August 2023 | Accepted: 10 September 2023 | Published: 30 September 2023

DOI: <https://doi.org/10.55057/ijbtm.2023.5.3.32>

Abstrak: Kesan perubahan naratif dalam konteks pelancongan berasaskan komuniti (PBK) diselidik dalam artikel kajian ini. Ia memerlukan pendekatan naratif untuk memahami pengalaman dan pandangan mereka yang mengambil bahagian dalam aktiviti PBK. Kajian ini memperakui perkaitan naratif dalam membentuk persepsi, makna dan identiti orang ramai berhubung dengan pengalaman pelancongan. Kajian ini menyiasat naratif komuniti, pengendali pelancongan, dan pihak berkepentingan lain yang mengambil bahagian dalam PBK menggunakan kaedah penyelidikan kualitatif seperti temu bual, pemerhatian peserta, dan analisis dokumen. Matlamatnya adalah untuk menemui pelbagai aspek pengalaman PBK, serta potensi mereka untuk transformasi peribadi dan kolektif. Konteks konseptual untuk penyelidikan ini disediakan oleh asas teori kaedah naratif. Pemeriksaan naratif dimaklumkan oleh teori naratif, konstruktivisme, fenomenologi, teori identiti, dan teori sosiobudaya, memberikan pengetahuan menyeluruh tentang dinamik kompleks di tempat kerja dalam PBK. Kajian ini bertujuan untuk mendedahkan kualiti perubahan pengalaman perjalanan dengan menilai naratif dalam rangka kerja PBK. Ia mengkaji pengalaman hidup, rasa lokasi, identiti budaya, dan dinamik sosial yang timbul akibat amalan PBK. Selain itu, ia menyiasat bagaimana naratif PBK mencabar wacana dominan, memperkasakan komuniti tempatan dan membantu pembangunan jangka panjang. Dapatan kajian ini mempunyai kesan kepada teori dan amalan dalam pelancongan berasaskan komuniti. Kajian ini menyumbang kepada pemahaman kami tentang potensi PBK untuk menjana pengalaman pelancong yang bermakna dan mampan dengan menekankan kesan perubahan naratif. Ia memberi gambaran tentang banyak sudut pandangan, dinamik budaya, dan rundingan identiti yang mempengaruhi interaksi pelancongan dalam komuniti tempatan. Kajian ini menambah kepada badan maklumat yang berkembang tentang teknik naratif dalam penyelidikan pelancongan. Ia merupakan contoh kepentingan inkuiri naratif dalam mendedahkan interaksi yang rumit antara seseorang, komuniti, dan amalan pelancong. Di samping itu, kajian ini menekankan keperluan memasukkan suara tempatan, kepelbagaian budaya, dan pemerksaan komuniti dalam penciptaan dan pentadbiran program pelancongan mampan.

Kata kunci: pendekatan naratif, pelancongan berasaskan komuniti, kuasa transformatif, naratif, penyelidikan kualitatif.

Abstract: The transforming impact of narratives in the context of community-based tourism (CBT) is investigated in this study article. It takes a narrative approach to understanding the

experiences and views of those participating in CBT activities. The study acknowledges the relevance of narratives in molding people's perceptions, meanings, and identities in relation to tourism experiences. The study investigates the narratives of community people, tourism operators, and other stakeholders participating in CBT using qualitative research methods such as interviews, participant observation, and document analysis. The goal is to discover the many facets of CBT experiences, as well as their potential for personal and collective transformation. The conceptual context for this research is provided by the theoretical underpinnings of the narrative method. The examination of the narratives is informed by narrative theory, constructivism, phenomenology, identity theory, and socio-cultural theory, providing a thorough knowledge of the complex dynamics at work in CBT. This study aims to uncover the transforming qualities of travel experiences by evaluating the narratives within the framework of PBK. It examines the lived experiences, sense of location, cultural identity, and social dynamics that arise as a result of CBT practices. Furthermore, it investigates how CBT narratives challenge dominant discourses, empower local communities, and help to long-term development. This study's findings have ramifications for theory and practice in community-based tourism. The study contributes to our understanding of the potential of CBT to generate meaningful and sustainable tourist experiences by emphasizing the transforming impact of narratives. It gives insight into the many points of view, cultural dynamics, and identity negotiations that affect tourism interactions in local communities. This study adds to the expanding body of information about narrative techniques in tourism research. It exemplifies the importance of narrative inquiry in revealing the intricate interplay between persons, communities, and tourist practices. In addition, the study emphasizes the need to include local voices, cultural diversity, and community empowerment in the creation and administration of sustainable tourism programs.

Keywords: narrative approach, community-based tourism, transformative power, narratives, qualitative research

1. Pendahuluan

Pelancongan berasaskan komuniti (PBK) ialah jenis pelancongan yang menekankan penyertaan aktif dan keterlibatan masyarakat tempatan dalam perancangan, pembangunan dan pengurusan aktiviti di kawasan mereka sendiri (Muhammad Asri & Lyndon, 2021). Berbeza dengan pelancongan massa tradisional, PBK bertujuan untuk memperkasakan penduduk tempatan, melindungi aset budaya, dan mempromosikan pembangunan jangka panjang. Asal-usul pelancongan berasaskan komuniti boleh diimbau kembali kepada kesedaran ancaman terhadap pelancongan tradisional kepada komuniti tuan rumah. Komodifikasi budaya, kemusnahan alam sekitar, dan ganjaran ekonomi yang terhad untuk komuniti telah menyumbang kepada trend ke arah pendekatan pelancongan alternatif. Dalam menanggapi isu-isu ini, PBK muncul sebagai pendekatan yang lebih inklusif dan penyertaan kepada pelancongan.

Akibat daripada kekangan pendekatan pelancongan tradisional, pelancongan berasaskan komuniti wujud. Kepentingannya berpunca daripada potensi untuk memperkasakan komuniti, memelihara warisan budaya, mewujudkan kemungkinan ekonomi, menggalakkan penyertaan komuniti dan menggalakkan amalan mampan. PBK menggalakkan pendekatan pelancongan yang lebih inklusif dan holistik dengan matlamat mewujudkan situasi menang-menang untuk pengunjung dan komuniti tuan rumah. Pentingnya pelancongan berasaskan komuniti berasal daripada keupayaan untuk memberikan kesan sosial-budaya, ekonomi dan alam sekitar yang

positif. PBK membolehkan komuniti untuk mengekalkan dan meraikan warisan budaya mereka dengan menggalakkan pengekalan adat, seni, dan amalan tempatan. Ini membantu mengekalkan kepelbagaian budaya dan warisan. Selain itu, PBK mempunyai potensi untuk menyediakan pendapatan dan peluang pekerjaan untuk penduduk tempatan (Davis et.al, 1988, Muhammad Asri & Lyndon, 2021). Ahli-ahli komuniti boleh mendapat manfaat langsung daripada sektor pelancongan dengan mengambil bahagian dalam aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan pelancong seperti *homestays*, lawatan dipandu, atau penghasilan kraftangan, yang membawa kepada pengurangan kemiskinan dan peningkatan sumber hidup. Kewujudan PBK menggalakkan kuasa masyarakat dan penyertaan dalam pengambilan keputusan. Ia memberi kuasa kepada pihak berkepentingan tempatan dalam merancang pembangunan pelancongan, memastikan bahawa keperluan, minat, dan keseimbangan mereka dipertimbangkan. Rasa kawalan dan kepemilikan terhadap usaha pelancongan ini boleh meningkatkan kebanggaan komuniti, penentuan nasib diri, dan kesepaduan sosial. Pelancongan berasaskan komuniti juga mempunyai potensi untuk mempromosikan amalan alam sekitar yang mampan. Dengan melaksanakan amalan pelancongan yang bertanggungjawab, seperti pengurusan sisa, usaha konservasi, dan aktiviti berasaskan alam, PBK boleh meminimalkan kesan negatif kepada sumber semula jadi dan ekosistem, mempromosikan pengurusan alam sekitar.

Namun yang demikian pengetahuan komuniti mengenai pelancongan berasaskan masyarakat ini kurang mencukupi. Walaupun projek pelancongan berasaskan komuniti bertujuan untuk memperkasakan komuniti, mengekalkan budaya, dan mempromosikan pembangunan jangka panjang, penyelidikan tentang bagaimana penduduk tempatan melihat dan mengalami inisiatif ini sangat sedikit. Kaedah kajian yang dijalankan juga adalah pelbagai namun tidak dapat dipastikan kesesuaiannya. Sehubungan itu, tujuan kajian ini adalah untuk mengenalpasti kaedah kajian yang bersesuaian untuk dilaksanakan bagi memperolehi data mengenai perspektif dan pengalaman komuniti dalam pembangunan pelancongan. Hasil dapatan kajian ini cuba memahami bagaimana orang-orang komuniti menghasilkan cerita mereka, serta kesan pelancongan berasaskan komuniti pada sudut budaya, sosial dan ekonomi mereka, untuk pelaksanaan pembangunan pelancong mampan.

2. Pelancongan Berasaskan Komuniti

PBK ialah jenis pelancongan yang menekankan penyertaan aktif dan keterlibatan masyarakat tempatan dalam perancangan, pembangunan dan pengurusan aktiviti pelancongan di kawasan mereka sendiri. Matlamatnya termasuk membolehkan komuniti, mengekalkan warisan budaya, mempromosikan pembangunan mampan, dan mewujudkan peluang ekonomi untuk penduduk tempatan. Sebagai hasil daripada kesan pelancongan massa kepada komuniti tuan rumah, konsep pelancongan berasaskan komuniti muncul. Pada akhir abad ke-20, terdapat kesedaran yang semakin meningkat bahawa pelancongan tradisional sering membawa kepada komodifikasi budaya, penurunan alam sekitar, dan kelebihan ekonomi minimum bagi penduduk. Hasilnya, model pelancongan alternatif yang memberi keutamaan kepada keterlibatan masyarakat dan amalan yang bertanggungjawab terhadap alam sekitar menjadi daya penarik. Kini, PBK melibatkan perkongsian antara komuniti tempatan, entiti kerajaan, organisasi bukan kerajaan (NGO), dan penyedia pelancongan. Komuniti memainkan peranan penting dalam pengambilan keputusan, memastikan projek pelancongan mencerminkan nilai-nilai, keperluan dan matlamat mereka. *Homestays*, lawatan budaya, pembuatan kraftangan, pengalaman kuliner tempatan, dan penyertaan dalam acara dan festival tradisional merupakan aktiviti PBK. Projek-projek ini memberi pelawat pengalaman yang autentik dan mendalam sambil terus menyokong kepada ekonomi tempatan. Pelancongan berasaskan komuniti

mempunyai masa depan yang cerah, dengan penekanan yang meningkat kepada kemampuan, kemasukan, dan amalan yang bertanggungjawab. Penekanan ditukar kepada meningkatkan ketahanan masyarakat, menangani isu perubahan iklim, dan menggalakkan pengagihan faedah yang adil. Amalan masa depan boleh termasuk penggunaan teknologi untuk pemasaran dan komunikasi, memperluaskan produk pelancongan, menggalakkan kenalan antara budaya, dan meningkatkan pembinaan kapasiti dan program latihan untuk orang komuniti. Di samping itu, terdapat peningkatan penghargaan untuk nilai pelancongan pribumi, di mana penduduk pribumi memandu dan mengawal aktiviti pelancongan di wilayah mereka.

3. Teori Asas Pendekatan Naratif Dalam Kajian Pelancongan

Dalam penyelidikan pelancongan, pendekatan naratif digunakan untuk menyiasat sifat pelbagai dimensi dan subjektif pengalaman pelancongan, mengungkapkan makna yang diberikan kepada pengalaman ini, dan menjadi punca kepada faktor sosial-budaya yang membentuk narasi pelancongan individu. Ia menyediakan lensa teori di mana ahli akademik boleh menganalisis dan mentafsir interaksi rumit antara individu, komuniti, dan pelancongan dalam konteks sosio budaya yang lebih besar. Asas teori pendekatan naratif dalam penyelidikan pelancongan berasaskan pada disiplin dan konsep berbeza yang menyumbang kepada pemahaman pengalaman manusia, pembinaan identiti dan penceritaan. Terdapat beberapa asas teoritikal yang diguna dalam kajian pelancongan. Antaranya adalah teori naratif, konstruktisme, fenomenologi, teori identiti dan teori sosio budaya.

Menurut teori naratif, manusia memahami dunia dan menjana makna melalui penceritaan yang berasaskan cerita, pengalaman dan pengamatan yang dilalui (Potteiger & Purinton, 1998; McCabe & Foster, 2006). Manakala konstruktisme pula melihat individu secara aktif membina pengetahuan dan pengalaman mereka tentang alam semesta berdasarkan pengalaman, kepercayaan, dan tetapan sosial mereka, mengikut idea konstruktivisme. Kaedah naratif adalah konsisten dengan konstruktivisme kerana ia mengiktiraf bahawa cerita rakyat diletakkan secara sosial dan budaya, mencerminkan persepsi subjektif dan pembinaan realiti mereka. Pendekatan teori lain pula adalah dengan menggunakan pendekatan fenomenologi. Pendekatan ini merupakan kajian tentang pengalaman subjektif dan makna yang dikaitkan dengan pengalaman hidup. Pendekatan naratif dalam penyelidikan pelancongan menggunakan pandangan fenomenologi untuk menyelidiki pengalaman hidup individu dan kumpulan, dengan matlamat untuk memahami kekayaan dan kedalaman interaksi dan naratif berkaitan pelancongan mereka. Sementara itu, pengalaman dan naratif pelancongan berkait rapat dengan rasa diri dan identiti sosial individu, mengikut kaedah naratif merupakan pendekatan kaedah teori identiti. Ia menyiasat cara hubungan pelancongan dan penglibatan dalam membantu membentuk, mengekalkan dan merundingkan identiti peribadi dan komuniti. Teori ini memerlukan individu dan kumpulan menentukan dan merundingkan identiti mereka dalam keadaan sosial. Teori terakhir pula adalah teori sosio budaya. Teori ini menekankan tentang kepentingan persekitaran sosial dan budaya terhadap tingkah laku, sikap dan pengalaman individu. Pendekatan naratif untuk kajian pelancongan mengiktiraf keterikatan sosio budaya amalan dan naratif pelancongan dengan menyiasat bagaimana unsur sosio budaya memberi kesan kepada pandangan, motivasi dan tafsiran individu terhadap fenomena pelancongan.

Disamping pendekatan teori ini, terdapat beberapa kerangka kerja yang digunakan untuk menguji penglibatan dan penyertaan komuniti dalam pembangunan pelancongan. Teori penglibatan Sherry R. Arnstein's *Eight Rungs of Citizen Participation* (1969), membezakan beberapa peringkat penyertaan masyarakat, daripada bukan penyertaan dan tokenisme kepada

kuasa warganegara yang lengkap. Rangka kerja ini menekankan kepentingan penyertaan masyarakat yang bermakna dan inklusif dalam proses membuat keputusan.

Jadual 1: Teori Penglibatan Sherry (1969)

Kategori Penglibatan	Kriteria
Penglibatan Sebenar	- Memperkasa (empowerment) – penduduk tempatan terus berhubung dengan pemaju luar
Penglibatan Simbolik	- Perkongsian (Partnership) – Kuasa diterima daripada agensi yang dibentuk - Interaksi (Interaction) – Penduduk memiliki peluang menyertai projek pada tahap ini. Hak daripada penduduk tempatan adalah dihargai dan diterima dalam pelaksanaan - Perundingan (Consultation) – Penduduk diminta pendapat dan saranan mengenai rancangan pembangunan menerusi perjumpaan awam
Tiada Penglibatan	- Pemberitahuan (Informing) – Penduduk diberi maklumat mengenai program pembangunan setelah keputusan dibuat. Pemaju menjalankan projek tanpa mendengar pendapat masyarakat tempatan - Manipulasi (Manipulation) – Pembangunan umumnya dimajukan oleh segelintir individu atau pihak kerajaan tanpa berbincang dengan penduduk tempatan

Selain itu, teori lain yang berkaitan dengan teori dan model penglibatan komuniti adalah Pendekatan Pembangunan Komuniti Berasaskan Aset (ABCD) (1993), model ini dibangunkan untuk pembangunan jangka panjang masyarakat berdasarkan aset dan potensi mereka. Ia memerlukan menganalisis sumber, bakat dan pengalaman komuniti; mengatur masyarakat sekitar kebimbangan yang mendorong ahlinya untuk bertindak; dan kemudian memilih dan mengambil tindakan yang sesuai.

Pretty's Typology of Community Involvement (1995) pula membangunkan Tipologi Penglibatan Komuniti Tempatan yang melibatkan tujuh kategori penglibatan.

Jadual 2: Tipologi Penglibatan Komuniti Tempatan Pretty (1995)

Kategori Penglibatan	Kriteria
Penglibatan Manipulasi	Komuniti tempatan menjadi wakil kepada pihak pentadbiran tetapi mereka tidak diundi dan tidak mempunyai kuasa dalam membuat perancangan serta keputusan.
Penglibatan Pasif	Penglibatan komuniti tempatan hanya melalui pemberitahuan tentang apa yang berlaku dan yang telah berlaku. Ia merupakan pengumuman dari pihak pentadbir tanpa melibatkan maklum balas daripada penduduk tempatan. Komuniti biasanya terlibat secara tidak langsung (biasanya disuruh untuk membantu menjayakan sesuatu projek)
Penglibatan Perundingan	Komuniti tempatan terlibat secara perundingan. Pengkaji luar akan menentukan masalah dan alternatif penyelesaian, mendapat pandangan serta memperkenalkan beberapa penyesuaian terhadap maklum balas penduduk. Bagaimanapun, proses perundingan tidak memberi hak kepada penduduk untuk mempengaruhi pembuatan keputusan. Pakar pembangunan yang terlibat turut tidak diwajibkan untuk mengambil kira pandangan komuniti tempatan semasa membuat keputusan.
Penglibatan Insentif	Penyertaan komuniti tempatan adalah didorong oleh insentif material yang bakal diterima oleh mereka. Contohnya, insentif berupa makanan, kewangan atau berbentuk material. Penyertaan akan tamat sekiranya insentif tersebut tidak diteruskan.
Penglibatan Fungsian	Komuniti tempatan terlibat melalui pembentukan satu kumpulan untuk memenuhi objektif yang berkaitan dengan penjimatan kos dalam projek yang akan dilaksanakan. Keputusan penting selalunya telah dibuat oleh agensi luar sebelum melibatkan komuniti tempatan.
Penglibatan Interaktif	Penglibatan komuniti tempatan adalah dilihat sebagai satu hak. Komuniti terlibat dalam mengekalkan struktur dan praktis projek pembangunan kerana mereka mengambil bahagian dalam membuat keputusan dan mempunyai hak dalam menentukan kegunaan sumber.
Penglibatan Mobilisasi Diri	Komuniti tempatan terlibat dalam projek pembangunan melalui inisiatif masing-masing tanpa penglibatan institusi luaran. Komuniti tempatan berupaya untuk membina rangkaian dan kenalan dengan institusi luar untuk mendapatkan nasihat tentang kegunaan sumber dan teknikal yang diperlukan tanpa hilang kawalan penggunaan sumber kepada orang luar.

Selain dari Pretty, Tosun (1999) membangunkan tiga kategori penglibatan komuniti yang terdiri dari penglibatan aktif atau spontan, penglibatan yang diturunkan dan penglibatan paksaan.

Jadual 3: Tipologi Penglibatan Komuniti Tosun (1999)

Kategori Penglibatan	Kriteria
Aktif atau spontan	Penglibatan secara langsung, terlibat dalam membuat keputusan dan perancangan sendiri.
Diturunkan	Penglibatan pasif dan kebanyakannya secara tidak langsung.
Paksaan	Penglibatan dalam pelaksanaan, tetapi tidak semestinya berkongsi faedah serta berada pada tahap tinggi tokenisme dan manipulasi.

4. Metodologi

Kajian ini menggunakan pendekatan inkuiri naratif etnografi. Kaedah ini memerlukan melibatkan diri di lokasi kajian dan berinteraksi dengan peserta untuk mengetahui pengalaman, pandangan dan naratif mereka yang berkaitan dengan isu penyelidikan. Melalui metodologi kualitatif, inkuiri naratif etnografi menekankan pemeriksaan budaya, interaksi sosial, dan kisah peribadi. Tapak kajian dan peserta dipilih dengan teliti untuk dipadankan dengan matlamat dan fokus penyelidikan. Mengenal pasti komuniti atau lokasi tertentu yang mengambil bahagian dalam pelancongan berasaskan komuniti mungkin merupakan sebahagian daripada proses pemilihan. Peserta mungkin termasuk penduduk komuniti, pengendali pelancongan, dan pihak berkepentingan lain yang berkaitan dengan pengetahuan dan pandangan secara langsung mengenai subjek tersebut. Untuk memperoleh data yang luas dan kaya, kajian ini menggunakan pelbagai pendekatan pengumpulan data. Temu bual, misalnya, melibatkan perbincangan mendalam dengan peserta untuk mendapatkan naratif dan pendapat mereka. Pemerhatian peserta membolehkan penyelidik menyelami konteks penyelidikan dan meneliti interaksi dan tingkah laku peserta. Untuk mendapatkan maklumat lanjut, analisis dokumen memerlukan kajian kertas yang berkaitan, seperti rancangan pelancongan komuniti atau bahan promosi. Kajian ini mengambil kira faktor etika untuk melindungi hak, privasi dan kerahsiaan responden. Setelah responden memberikan persetujuan, nama mereka dirahsiakan untuk memastikan kerahsiaan. Untuk mengekalkan integriti dan kelakuan etika penyelidikan, norma dan protokol etika dipatuhi. Teknik analisis naratif digunakan pada data yang diperolehi. Mengkaji naratif dan cerita yang disediakan oleh peserta, mengesan tema, corak, dan aspek penting dalam naratif, adalah apa yang diperlukan oleh analisis naratif. Naratif dianalisis oleh penyelidik untuk memperoleh pemahaman yang lebih baik tentang pengalaman, sudut pandangan, dan makna yang berkaitan dengan pelancongan berasaskan komuniti. Untuk mengekstrak pandangan yang relevan daripada data, pendekatan analisis naratif seperti analisis tematik atau analisis struktur naratif boleh digunakan.

5. Dapatan Kajian

Kekurangan pemahaman yang mendalam mengenai pelancongan berasaskan masyarakat daripada sudut pandang masyarakat tempatan ialah isu yang dibincangkan dalam kajian ini. Walaupun pelancongan berasaskan komuniti semakin popular, terdapat keperluan untuk menyiasat cerita (McCabe & Foster, 2006) dan pengalaman ahli-ahli komuniti. Teknik naratif, khususnya penyelidikan naratif etnografi, telah dipilih sebagai kaedah yang menonjol untuk kajian ini. Strategi ini membolehkan penyelidikan mendalam tentang cerita, perspektif dan pengalaman pelancongan berasaskan masyarakat masyarakat. Projek ini akan menggunakan strategi ini untuk mendedahkan wawasan yang mendalam dan kontekstual mengenai kesan, masalah, dan potensi pelancongan berasaskan komuniti dari perspektif masyarakat tempatan.

Penemuan penyelidikan naratif antropologi menunjukkan pandangan yang meluas dan kompleks mengenai kesan pelancongan berasaskan komuniti dari perspektif masyarakat tempatan. Kajian itu mendedahkan narasi yang menerangi komponen budaya, sosial dan ekonomi pelancongan berasaskan komuniti melalui pengamatan peserta, wawancara, dan analisis dokumen. Pengalaman peribadi, identiti kumpulan, dan pembinaan makna dalam komuniti semuanya dimasukkan dalam narasi. Penyelidikan cerita ini mendedahkan tema yang berulang, dinamika kuasa, dan cara pelancongan berasaskan komuniti memberi manfaat kepada kesejahteraan komuniti dan persekitaran. Secara keseluruhan, penyelidikan naratif antropologi menyediakan perspektif mendalam mengenai pengalaman hidup, pandangan, dan kesukaran pelancongan berasaskan komuniti.

6. Perbincangan

Inkuiri naratif etnografi ialah kaedah penyelidikan yang menggabungkan elemen inkuiri etnografi dan naratif untuk menyiasat dan memahami pengalaman, sudut pandangan dan naratif individu dalam persekitaran budaya atau sosial tertentu. Pendekatan ini mengakui kepentingan cerita dan naratif peribadi dalam membentuk identiti, makna dan pandangan dunia orang ramai. Salah satu kekuatan utama inkuiri naratif etnografi ialah keupayaannya untuk menangkap keluasan dan kerumitan pengalaman manusia. Penyelidik boleh mendapatkan pemahaman yang mendalam tentang unsur budaya, sosial dan sejarah yang mempengaruhi naratif dan sudut pandangan seseorang dengan menyelami asas penyelidikan dan melibatkan diri dengan peserta melalui temu bual, pemerhatian peserta dan analisis dokumen. Kajian naratif etnografi menyediakan platform untuk suara yang dipinggirkan dan komuniti yang tidak diwakili untuk didengari dan kisah mereka diiktiraf. Ini membolehkan penyiasatan sudut pandangan lain, naratif alternatif, dan naratif balas yang mencabar perbincangan lazim dan memberikan pemahaman yang lebih bernuansa tentang fenomena sosial. Penyelidik boleh menggunakan pendekatan analisis naratif untuk mencari tema, corak dan struktur dalam naratif, mendedahkan makna dan pandangan asas. Analisis ini menyumbang kepada menonjolkan kerumitan pengalaman peribadi serta faktor sosio-budaya di tempat kerja.

Kaitan reflektiviti dalam proses penyelidikan juga diiktiraf oleh inkuiri naratif etnografi. Penyelidik meneliti kedudukan, prasangka dan prasangka mereka sendiri, mengiktiraf kemungkinan kesan ke atas pengumpulan dan tafsiran data. Reflektiviti ini meningkatkan kesedaran penyelidik dan membantu menghasilkan wawasan yang lebih bernuansa dan kontekstual. Walau bagaimanapun, siasatan naratif etnografi juga mempunyai cabaran. Kerana sifat semulajadi yang mendalam, ia memerlukan pelaburan masa dan sumber yang besar. Adalah penting untuk mewujudkan hubungan dan kepercayaan dengan komuniti untuk berkongsi kisah peribadi dan maklumat yang sensitif. Penyelidik mesti mengimbangi kewajipan menyampaikan naratif komuniti secara jujur dengan pertimbangan etika seperti persetujuan, privasi dan kerahsiaan.

Siasatan naratif etnografi ialah kaedah penyelidikan yang berguna untuk menyiasat dan memahami pengalaman, pandangan dan naratif orang dalam konteks budaya atau sosial tertentu. Ia memberikan platform kepada suara terpinggir forum, cabaran ideologi lazim, dan mendedahkan dinamik kompleks yang berlaku dalam kisah peribadi. Siasatan naratif etnografi boleh menyumbang kepada pemahaman yang lebih mendalam tentang pengalaman manusia dan memaklumkan amalan dan dasar dalam pelbagai disiplin, termasuk pelancongan berasaskan komuniti, dengan melibatkan diri dalam proses penyelidikan yang refleksif dan beretika.

7. Kesimpulan

Pendekatan naratif dalam penyelidikan pelancongan adalah berdasarkan beberapa asas teori yang membantu dalam pemahaman pengalaman manusia, penciptaan identiti dan penceritaan. Pendekatan ini, yang menggunakan teori naratif, konstruktivisme, fenomenologi, teori identiti, dan teori sosio-budaya, memberikan pemahaman yang bernuansa tentang dinamik kompleks di tempat kerja dalam pengalaman dan naratif pelancongan rakyat. Pendekatan naratif mengakui kuasa naratif dalam mempengaruhi persepsi, tafsiran, dan makna pengalaman pelancongan. Ia mengiktiraf bahawa melalui naratif, manusia secara aktif mengembangkan pengetahuan dan pemahaman mereka tentang dunia, dipengaruhi oleh tetapan sosial dan budaya mereka. Pendekatan naratif menyelidiki fabrik kompleks interaksi pelancong individu dengan meneroka sensasi subjektif dan makna yang berkaitan dengan pengalaman hidup, menawarkan cahaya pada interaksi halus antara kisah peribadi, naratif budaya dan pengalaman destinasi. Tambahan pula, kaedah naratif memperakui kepentingan identiti dan jati diri dalam konteks pelancongan. Ia mengiktiraf bahawa pengalaman dan naratif pelancongan berkait rapat dengan identiti peribadi dan kolektif individu. Kaedah naratif memberikan pandangan tentang potensi transformasi pelancongan dalam mempengaruhi perasaan sendiri dan kepunyaan individu dengan menyiasat bagaimana pertemuan pelancongan menyumbang kepada pembinaan identiti, rundingan dan ekspresi. Kaedah naratif juga mengambil kira rangka kerja sosiobudaya di mana pelancongan berlaku. Ia menekankan kepentingan pembolehubah sosial dan budaya dalam amalan dan naratif pelancong, dan ia menyiasat bagaimana faktor ini memberi kesan kepada perspektif, motivasi dan tafsiran individu terhadap fenomena pelancongan. Kaedah naratif memberikan pemahaman yang lebih holistik tentang pelbagai makna dan implikasi pelancongan dalam konteks budaya dan sosial yang berbeza dengan mengambil kira komponen sosiobudaya pengalaman pelancongan. Akhir sekali, asas teori pendekatan naratif dalam penyelidikan pelancongan memberikan pandangan unik tentang pengalaman subjektif, identiti, dan dinamik sosio-budaya yang dikaitkan dengan pelancongan. Penyelidik mungkin menemui watak kompleks pertemuan pelancongan, menggalakkan perspektif terpinggir, mencabar wacana dominan, dan menyumbang kepada pembangunan amalan pelancongan yang lebih inklusif, mampan dan bermakna dengan menggunakan naratif sebagai aspek teras siasatan. Pendekatan naratif memperdalam dan meluaskan pemahaman kita tentang pelancongan sebagai fenomena sosial dan budaya yang kompleks, menekankan kuasa transformasinya untuk individu dan komuniti.

Penghargaan

Penulis ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Politeknik Merlimau kerana memberikan sokongan untuk kajian ini.

Rujukan

- Davis, D., Allen, J. & Cosenza, R. M. (1988). Segmenting Local Residents By Their Attitudes, Interests, and Opinions Toward Tourism. *Journal of Travel Research*. 27(2), 2-8.
- Kretzmann, John; McKnight, John (1993). *Building Communities From the Inside Out: A Path Toward Finding and Mobilizing a Community's Assets* (3rd ed.). Chicago, IL: ACTA Publications. p. 14. ISBN 978-0-87946-108-9. OCLC 36708153
- Matthew Potteiger & Jamie Purinton. *Landscape Narratives: Design Practices for Telling Stories*[M]. John Wiley & Sons, Inc. 1998:5,3,6,75-187.
- Muhammad Asri Ibrahim & Lyndon, Novel (2021). Impak Penglibatan Komuniti Dalam Pembangunan Pelancongan Luar Bandar. *Journal of Social Sciences and Humanities*, Special Issue: Vol 18. No.2 (2021). 40-55. ISSN: 1823-884x

- Pretty, J. (1995). The many interpretations of participations. *Focus*, 16, 4-5
- Sherry Arnstein. (1969). Arnstein's Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Planning Association*. 35(4), 216-224.
- McCabe,S; Foster, C (2006) The Role and Function of Narrative in Tourist Interaction. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 4:3, 194-215, DOI: 10.2167/jtcc071.0
- Tosun, C. (1999). Towards a typology of community participation in the tourism development process. *International Journal of Tourism and Hospitality*, 10, 113-134.